

Szeged város három milliót jegyez az új hadikölcsönre

(Saját tudósítónktól.) Egy hete mult, hogy megindult a jegyzés a harmadik magyar hadikölcsönre. Ugy a fővárosból, mint az ország minden helységéből arról érkezik hír, hogy az új hadikölcsön sikere a legszebb reményekre jogosít. A jegyzések mindenütt lázasan folynak és derék katonáink véraldozatával párhuzamosan, az itthon levők, a polgárok is minden áldozatot igyekeznek meghozni a végleges győzelem biztosítására.

Szeged közönsége, mely eddig is kivette részét az áldozatokból, ezután sem akar más városok mögött elmaradni. A jegyzések Szegeden is serényen folynak különösen a főispáni hivatalban, ahová a tanyaiak is tömegesen hozzák be fieltett és összekuporgatott tizeiket; jegyeznek sokan a bankoknál és a hivatalokban is. Természetes tehát, hogy amikor a lakosság elkövet mindent hazafias áldozatkészségének teljesítésére, magának a városnak a jó példával kell előljárni. Épen ezért elhatározta a tanács, hogy a szerdai közgyűlésen javasolni fogja: *jegyezzen a város három millió koronát az új hadikölcsönre.*

Az első két hadikölcsönre két-két milliót jegyzett a város és most a közgyűlés bizonyára lelkesedéssel és örömmel fog hozzájárulni, hogy a bizalomnak és a jövőbe vetett megingathatatlan teljességének kiűszöbén még többet adjon a város s ha kell, mindent odaadjon. A szükséges pénzt a Pesti Magyar Kereskedelmi Banktól szerzi a város, melynél már igen nagyértékű papírjait lekötötte az első és második hadikölcsönre. E papirokra a mostanin kívül még három milliót kaphat kölcsön a város.

A jegyzendő összeg folyósítására a Szegedi Bankkegyesület R.-T.-től is kapott ajánlatot a tanács. A részvénytársaság fokozatosan 4-35, 4-85 és 5%, majd végül az Osztrák-Magyar Bank mindenkor kamatlába mellett *folyószámlára* hajlandó hitelezni a szükséges összeget. A tanács a Pesti Magyar Kereskedelmi Banktól javasolja a kölcsönt felvenni.

Az első magyar hadikölcsön eredményének statisztikai összeállítására a jegyzett összegek nagyság szerint való megosztása szempontjából megtörtént. E szerint a jegyzések száma volt (kerek összegben) 382.000, a jegyzések névértéke 1175 millió. Ebből kis jegyzés (50—9950 K-ig) 364.000 volt 333 millió névértékben; közép nagyságú jegyzések száma (10.000 K—99.950 K-ig) 16.200-ra rugott 332 millió névértékben; a nagy jegyzések száma (100.000 koronás és azon felüli jegyzések) száma 1500 volt 510 millió névértékben. Ki kell emelni még, hogy a kis jegyzésekből az apró jegyzések (50—150 K-ig) száma 173 ezerre rugott, *tehát a kis jegyzéseknek közel a felét a legapróbb jegyzések teszik*, még pedig összesen 20-3 millió korona névértékben.

Ez összefoglaló adatoknál az az örvendetes tény világlik ki, hogy az első hadikölcsönnél *sikerült a legszélesebb néprétegeket bevonni* és kis tételekben olyan hatalmas (333 millió korona) összegeket a hadiszükségletek céljára összegyűjteni, amely népiünk hazafiaságára, áldozatkészségére, helyes gazdasági belátására és jelentős tőkeerejére a legszebb világot veti.

Az első kölcsön demokratikus jellegét különösen emeli, hogy az egészen apró jegyzések (50—150-ig) száma *az összes jegyzéseknek 45 százalékát teszi ki*. Igen jelentékeny összegre jut a közép nagyságú jegyzések névértéke (332 millió). Ez fokmérője középosztályunk hazafias készségének és gazdasági ere-

jének. A kis- és közép nagyságú jegyzések együttes összege (665 millió) *felülmúlja a nagytőke részvételét a hadikölcsönben.*

A nagytőke 510 milliót jegyzett, tehát igen tekintélyes összeget, mely tekintettel arra, hogy csupán 1500 jegyzésből tevődött össze, világosan mutatja, hogy nálunk is megindult a tőkekoncentráció korszaka.

A jegyzések számának és nagyságának jelzett megosztása az első hadikölcsön nagy belső gazdasági értékére mutat és kétségtelenné teszi, hogy államhiteliink belföldi ellátására széles és teherbíró gazdasági alap áll rendelkezésünkre.

A csanádegyházmegyei káptalan hétfőn ülést tartott dr. Glattfelder Gyula megyéspüspök elnöklete alatt, amelyen a püspök bejelentette, hogy a harmadik hadikölcsönre a saját személyére *egy millió koronát jegyzett*. A káptalan kimondotta, hogy a csanádegyházmegyei alapítványi pénztár szintén egy millió koronát, míg a csanádi székeskáptalan 500.000 koronát fog jegyezni.

Intim akták Szeged közéletéből.

(Saját tudósítónktól.) A véletlen szerencsése folytán két levél birtokába jutottunk. A leveleket báró Gerliczy Ferenc, Szeged néhai országgyűlési képviselője és a város egyik főtisztviselője váltották egymással. Az idő nem alkalmas arra, hogy bővebb kommentárt fűzzünk hozzájuk, okulására jó lesz mindazoknak, akik Szeged ügyeivel szeretettel és buzgón foglalkoznak és mély sajnálkozással tekintettek bizonyos jelenségekre. A város főtisztviselőjének Gerliczy báróhoz intézett levele a következő:

Méltóságos Báró Ur!

Tudom azt, hogy méltóságod Szeged sz. kir. városnak igaz barátja, érdekeinek előmozdítója és minden jogosult törekvését a magyar királyi kormánytól a legteljesebb befolyásával támogatja.

Ezen tudat bátorít fel engem arra, hogy városunknak alább részletesen ismertett ügyeiben magas pártfogását és befolyását kérjem.

Három igen fontos városi érdek kielégítéséről van szó, amelyeknek sikeres, a város érdekében leendő megoldása igen nagy hatással lenne városunk közönségére és háztartására.

Ezek a következők:

1. *A közkórház kérdésének sürgős megoldása.*

2. *A fogadalmi templom építéséhez még szükséges tőke megteremtése.*

3. *Szegednek megye székhellyé tétele, illetőleg Szeged megye létesítése.*

Azon meggyőződésben vagyok, hogy méltóságodnak közbenjárásával ezen kérdéseket a magyar kir. kormánytól kedvezően lehetne megoldani anélkül, hogy az állam háztartására terhek hárulnának.

A kórház ügyében törvényhatóságunk közgyűlése felirati kérelmet intézett a magyar kir. Belügyminiszter urhoz, hogy létesítsen Szegeden is állami kórházat, mert a közegészségügy állami feladat. Midőn még azon reményt tápláltuk Szegeden, hogy a harmadik vagy negyedik egyetemet megkapjuk, a város áldozatkészségének egyik kötelező része az volt, hogy saját költségén állít fel az egyetem céljaira alkalmas 5—600 ágyas kórházat. A tervek elkészültek, s annak költségvetése szerint ezen kórház építési költsége 5 millió koronába kerülne. Az egyetemtől elestünk, a kórház építési terhének számítási alapja, mely az egyetemmel járó rendkívüli városi fejlődésből várta a terhekkel járó ellenszolgáltatást, szintén megdőlt, ennélfogva nem vehetjük magunkra a kórház építésének terheit.

Az állam legutóbb *Kassának ígérte meg kötelezőleg, hogy állami kórházat épít*, s mint-hogy értesülesem szerint Szeged még soká nem számíthat arra, hogy az állam kórházat építsen, vagy az építésre pénzt kapjon elegendőt, én azt gondoltam, hogy arra kellene reábirni a magyar kir. Belügyminiszter urat, hogy a *mostani Szeged városi kórházat államosítsa*; ez nem kerülne az államnak pénzébe, mert a kórházi költségvetés fedez minden kiadásokat, sőt az állam vagyona egy milliót meghaladó értékkel emelkednék, mivel a város szívesen átadná az összes kórházi vagyont, telket, épületeket és felszereléseket. Ezzel a nagy magyar alföld végvára és ebben az állam fentartó magyar faj egy fontos állami intézményt nyerne, amelyet fejleszteni, illetőleg majdan kiépíteni lehetne az államnak azon költségvetési hitelből, amely eddig is kórházak építésére előirányozva van. Hiszem, hogy Méltóságod közbenjárására a Belügyminiszter ur államosítani fogja kórházunkat. Ha valami kezdeményező lépés kívántatnék ezen irányban városunk részéről, például új felirati kérelem vagy deputáció, úgy kérem méltóságodat, sziveskedjék azt velem közölni.

A fogadalmi templom építése folyik, hiányzik azonban az építési költségből még másfél millió korona, ezen felül kell még a berendezési költség, paplak és a környék kisajátítása és rendezése.

Az ezen építéshez szükséges tőke amortizációja súlyos, majdnem elviselhetetlen terhet jelent háztartásunkra. Igen kérem méltóságodat, sziveskedjék a magas kormánytól bizalmasan tájékozódni, hogy kaphatnánk-e a vállás és tanulmány alapból, vagy az interkalárekéből nagyobb építési segélyt, vagy kamatmentes kölcsönt. Hiszen Szeged az ország legnagyobb katolikus városa, méltán számíthat szent vallásunk diosóságára épített templománál a legilletékesebb helynek támogatására. Ha ezen ut eredményhez nem vezetne, úgy a templom építési költségét sorsjegy kibocsájtása útján lehetne biztosítani; kérem méltóságodat, sziveskedjék a m. kir. Pénzügyminiszter urnál bizalmasan megtudni, hogy Szeged városa számíthatna-e arra, hogy — úgy, mint a Bazilika-, jószív, stb. sorsjegyek kibocsájtattak, — sorsjegy kibocsájtási engedélyt kaphasson a fogadalmi templomának építési költségeire.

Végül említem a Szeged-megye létesítését, — itt Szegeden azon hiszemben vagyunk, ha méltóságoddal együtt a környékünkben lakó történelmi nevű magyar családok összefognak, úgy a kormány létesíteni fogja Szeged megyét; nagyon kérem méltóságodat, álljon ezen ügy élére s hiszem, hogy a siker nem marad el.

Ezeket midőn méltóságodnak megírtam, tettem azon hiszemben, hogy ez idő szerint Szegednek egyetlen igaz önzetlen befolyásos barátjához fordultam, akinek támogatására városunk mindig számíthat, — egyébként szíves elmézését kérve, maradtam méltóságodnak

igaz tisztelettel

Szeged, 1914. Január hó 7.

készséges hive:

Aláírás.

Gerliczy Ferenc válasza: 1914. Jan. 11.

Kedves Barátom!

Budapestre címzett leveled csak most jutott kezemhez s ámbár épen utban vagyok Budapest felé, mégis sietek reá válaszolni, mivel őszintén megvallva, igazán jóleső érzéssel töltött el Szeged vezető emberei részéről elsőként hozzám fordulva látni szeretett városunkat érdeklő fontos ügyekben.

Midőn a szőnyegre hozott három ügyben is a legodaadóbb támogatásomról biztosítom mindazokat, kik Szeged város ügyeit önzetnül szívükön viselik, — meg kell jegyezni, hogy amit eddig titokban tettem a várost érdeklő s annak boldogulását jelentő tervek sikeres keresztül vitele érdekében, — most mindazt kettőzött ambícióval fogom tenni nyíltan, egy önzetlen városi tanácsnok követségére méltó, nyílt felhívására, ami eddig egyesek indokolatlan pressziója következté-